

Τοιοτοτρόπως ἐτελείωσεν ἡ φοβερὰ ἐκείνη στάσις, ἡ ἐβδομάδα ὄλην σχεδὸν διαρκέσασα. Ὁ Ἰουστινιανὸς ἔσπευσε ν' ἀναγγείλῃ εἰς ὅλον τὸ κράτος τὴν καταστροφὴν τῶν ἀνταρτῶν, διέταξε τὴν διακοπὴν τῶν ἱππικῶν ἀγῶνων, οἵτινες ἐπὶ πολλὰ ἔτη δὲν ἐπανελήφθησαν πλέον, ἐπεχείρησε τὴν ἀνοικοδόμησιν τῆς ἔλειπνῶς καταπυρποληθείσης πρωτεύουσας καὶ μετ' οὗ πολὺ ἀνεκάλεσεν αὐθις εἰς τὰ ὕψατα τῶν ἀξιωματῶν τὸν τε Τριβωνιανὸν καὶ τὸν Ἰωάννην τὸν Καππαδόκην. Ἐκ τούτων ὁ μὲν πρῶτος δὲν ἔπαυσε μέχρι τέλους τῆς ζωῆς αὐτοῦ εὐνοούμενος ὑπὸ τοῦ βασιλέως, «ὦν γάρ, ὡς προείπομεν, αἰμύλος τε καὶ τῆς φιλορηματίας τὸ νόσημα ἐπισκιάσαι ἱκανώτατος τῇ τῆς παιδείας περιουσίᾳ». Ὁ δὲ βαρὺς καὶ ἀνελεήμων Ἰωάννης ὁ Καππαδόκης, περιελθὼν μετὰ δέκα ἔτη εἰς ρῆξιν καὶ πρὸς αὐτὴν τὴν βασιλίδαν Θεοδώραν, ἐξέλεσε τῆς ἀρχῆς, ἠναγκάσθη νὰ ἀσπασθῆ τὸ ἱερατικὸν σχῆμα καὶ κατέλυσε τὸν βίον ὡς πρᾶσβύτερος.

Ἐν τῷ μεταξὺ ὁ Ἰουστινιανὸς ἐξηκολούθησε τὰ νομοθετικὰ αὐτοῦ ἔργα καὶ πρᾶξε εἰς τὴν ἐπέλευσιν τοῦ κυριωτάτου τῆς ζωῆς αὐτοῦ βουλευμάτος. Εἶδομεν ὅτι ἔτι βασιλεύοντος τοῦ Ἰουστίνου εἶχε συνάψει σχέσιν τινὰ καὶ φιλίαν πρὸς Ἰλδέριχον, ὅστις ἔγγονος ὦν τοῦ κατακτητοῦ τῆς Ἀφρικῆς Γιζεριχοῦ εἶχεν ἀναλάβει τὴν τῶν αὐτόθι Βανδήλων ἀρχὴν ἐν ἔτει 523. Ὁ Ἰλδέριχος οὗτος, καίτοι ὦν ἀρειανός, ὅπως οἱ προκατόχοι αὐτοῦ, ἀνεδείχθη εὐθύς ἐξ ἀρχῆς ἐπιεικῆς πρὸς τοὺς ὀρθοδόξους ὑπηκόους. Ἄλλ' ἡ ἐπιείκεια αὕτη, αἱ πρὸς τὴν αὐτὴν τῆς Κωνσταντινουπόλεως σχέσεις καὶ ἡ ἡττα ἦν ὑπέστη πολεμῶν πρὸς τοὺς Μαυρουσίους προεκάλεσαν τὴν στάσιν ἑνὸς τῶν συγγενῶν αὐτοῦ ὀνόματι Γελίμερ, ὅστις ἀρπάσας τὴν ἀρχὴν ἐφυλάκισε τὸν Ἰλδέριχον, ἐν ἔτει 530 ἢ 531· ὁ δὲ ἐζήτησε τὴν βοήθειαν τοῦ Ἰουστινιανοῦ (1). Ἐν τῷ συμβουλίῳ τὸ ὁποῖον συνεκροτήθη, ἵνα σκεφθῆ περὶ τοῦ πρακτέου, ὁ Ἰουστινιανὸς προέτεινε νὰ ἀναλάβωσι τὸν ἀγῶνα ἐπερειδόμενος πρὸ πάντων εἰς τὴν ἐπελθοῦσαν παρακμὴν τοῦ βανδηλικοῦ κράτους καὶ τὰ δεινὰ ὅσα ἔπασχον οἱ ὀρθόδοξοι χριστιανοὶ ἀπὸ τῶν βαρβάρων ἐκείνων. Καὶ οἱ μὲν πλείστοι τῶν περὶ αὐτὸν ὑπουργῶν καὶ ἀξιωματικῶν ἐνόμιζον ἐπισφαλὲς τὸ ἐπιχειρήμα, ἐνθυμούμενοι τὴν οἰκτρὰν ἐπὶ Λέοντος ἀποτυχίαν (περὶ τὰ τέλη τοῦ δευτέρου τόμου), ἀναλογιζόμενοι τὸ μέγεθος τῆς ἀπαιτηθεσομένης δαπάνης, ἐνῶ ἤδη οὐκ ὀλίγα χρήματα ἠναλώθησαν εἰς τὸν πρὸ μικροῦ καταλυθέντα περσικὸν πόλεμον· ἐπὶ πᾶσι δὲ θεωροῦντες ὅτι καὶ αὕτη ἡ ἐπιτυχία θέλει ἀποστερήσει τὸ κράτος τῶν ταγματῶν τῶν ἀπαραιτήτων πρὸς τὴν ἄμυναν αὐτοῦ κατὰ τῶν πανταχόθεν ἐπικειμένων πολεμίων, τόσῳ μᾶλλον ὅσῳ ἔμελλε νὰ συνεπαγάγῃ ἑτέρους διαποντίους πολέμους· διότι ἡ διατήρησις τῆς Ἀφρικῆς ἦτο ἀδύνατος ἐνόσῳ ἡ Σικελία καὶ ἡ Ἰταλία ὑπέκειντο εἰς ἄλλοτρίους ἀρχοντας. Οὐδεὶς ἐν τούτοις ἐτόλμα νὰ ἀντείπῃ εἰς τὴν ἐμφανῶς δηλωθεῖσαν προαίρεσιν τοῦ βασιλέως, ὅτε ἀναστὰς ὁ Ἰωάννης ὁ Καππαδόκης, ὅστις ἐπὶ τῆς ἐκστρατείας ταύτης ἀνέδειξεν ἅπαντα τὰ προτερήματα καὶ ἅπαντα τὰ ἐλαττώματα τῆς ποικίλης αὐτοῦ φύσεως, ἐξέθηκε τὰς ἐνστάσεις ἐκείνας εὐλαβῶς μὲν ἀλλὰ τοσοῦτον ἐντόνως ὥστε ὁ αὐτοκράτωρ ἐφάνη κατ' ἀρχὰς μεταπεισθεῖς. Τὸ ἐπιχειρήμα ἦτο τῳόντι ἐντελῶς ἄλλότριον τῶν ἀληθῶν τοῦ ἀνατολικοῦ κράτους συμφερόντων, τὰ ὅποια ἀπῆλθον οὐχὶ νέας κατακτήσεις ἀλλὰ μᾶλλον τὴν ἐξασφάλισιν τῶν χωρῶν ἐξ ὧν συνέκειτο ἀπὸ τῶν βαρβάρων οἵτινες δὲν ἔπαυον ἐπιτιθέμενοι καὶ εἰσβάλλοντες. Κατὰ

(1) Μαυρουσίοι εἶναι οἱ ἐγχωρίως λεγόμενοι Βέρβεροι (τὸ ὄνομα σημαίνει μελαγχροῖνός).